



RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

*Mikołaj Pawlak*

Warszawa, 27 listopada 2019 roku

ZSM.422.17.2019.AC

**Pan**  
**Mateusz Morawiecki**  
**Prezes Rady Ministrów**

mając na uwadze troskę o dobro oraz pełną ochronę praw małoletnich, którzy każdego dnia korzystają z osiągnięć cyfrowych naszej cywilizacji, napotykając jednak także na liczne zagrożenia, pragnę przekazać Panu Premierowi oświadczenie Europejskiej Sieci Rzeczników Praw Dziecka (ENOC) pt. „**Prawa dziecka w środowisku cyfrowym**”, które zostało przyjęte dnia 27 września 2019 r., w Belfaście, podczas dorocznego walnego zjazdu ENOC<sup>1</sup>.

W oświadczeniu tym, wypracowanym, a następnie przyjętym przez 42 niezależne instytucje ochrony praw dziecka, zrzeszone w ramach sieci ENOC i reprezentujące łącznie 34 państwa, podkreśla się konieczność podjęcia zdecydowanych i wielowymiarowych działań na rzecz uczynienia świata cyfrowego, tak bliskiego młodym ludziom, bardziej przyjaznym i bezpiecznym dla dzieci i młodzieży. Rzecznicy zwracają w nim także uwagę na potrzebę zapewnienia wszystkim małoletnim równych możliwości korzystania z szans i dobrodziejstw, jakie daje im era cyfrowa oraz podkreślają prawo każdego dziecka do zabawy, nauki, czy też podtrzymywania relacji z innymi osobami za pośrednictwem narzędzi cyfrowych.

Co bardzo ważne, wspomniane oświadczenie ENOC, wypływa nie tylko z obserwacji i bogatych doświadczeń poszczególnych rzeczników praw dziecka oraz praktyki kierowanych przez nich urzędów, ale także z przemysłów młodych doradców rzeczników.

---

<sup>1</sup> *European Network of Ombudspersons for Children (ENOC) Position Statement on “Children’s Rights in the Digital Environment”, adopted by the 23rd ENOC General Assembly, September 2019.*



Przyjęte w Belfaście oświadczenie nie powstałoby, gdyby nie wsparcie młodych ludzi, zrzeszonych w grupie eksperckiej ENYA (European Network of Young Advisors), działającej przy ENOC, zaangażowanych w projekt „**Let’s Talk Young, Let’s Talk about Children’s Rights in the Digital Environment**”. Młodzież biorąca udział w tym projekcie przedstawiła podczas zjazdu ENOC wypracowane wspólnie rekomendacje w obszarze ochrony praw dzieci w środowisku cyfrowym<sup>2</sup>, zwracając uwagę m.in. na kwestie prywatności w sieci, korzystania ze środowiska cyfrowego w edukacji, równego dostępu małoletnich do świata cyfrowego, ale także niebezpieczeństw, które niesie ze sobą era cyfrowa i związanych z nimi wyzwań.

Propozycje młodzieży, przedstawione rzecznikom w Belfaście, oparte zostały na ich wcześniejszych licznych spotkaniach, dyskusjach i warsztatach, odbywających się w każdym z krajów członkowskich przez cały 2019 rok. Brali w nich udział eksperci z wielu dziedzin oraz dzieci i młodzież. Niezmiernie cieszę się, że miałem możliwość być gospodarzem tego rodzaju spotkań zorganizowanych w Polsce.

Wypracowany następnie wspólny głos młodych ekspertów, zaprezentowany podczas dorocznego spotkania ENOC (Polskę reprezentowała Zuzanna Malinowska uczennica Liceum im. Stefana Batorego w Warszawie), został usłyszany przez rzeczników praw dziecka i wykorzystany przez nich w oświadczeniu, które pozwalam sobie przekazać na ręce Pana Premiera.

Członkowie ENOC wzywają w oświadczeniu Radę Europy, Komisję Europejską oraz rządy państw członkowskich (przedstawiając – w poniższych obszarach – propozycje działań legislacyjnych, technologicznych, infrastrukturalnych) do zapewnienia wszystkim dzieciom równego dostępu do środowiska cyfrowego, do zagwarantowania ochrony ich prywatności w sieci oraz zabezpieczenia małoletnich przed przemocą i różnego rodzaju wykorzystaniem.

Rzecznicy zwracają przy tym uwagę na konieczność wsłuchiwania się w głos dzieci i młodzieży, ich rodziców i opiekunów, przy wypracowywaniu i wdrażaniu strategii ochrony małoletnich w sieci. Zaznaczają jednocześnie, jak istotna jest edukacja młodego pokolenia, jeżeli chodzi o promocję bezpiecznych zachowań w internecie, a także jak ważna jest tu rola rodziców, opiekunów i nauczycieli małoletnich, którzy powinni dbać o możliwie najszersze

---

<sup>2</sup> ENYA Recommendations. Children’s rights in the digital environment, September 2019.



wykorzystanie przez dzieci szans, które daje im era i narzędzia cyfrowe, czuwając przy tym nad zminimalizowaniem zagrożeń, z którymi małoletni mogą zetknąć się w internecie.

Sygnatariusze oświadczenia podkreślają, że należy jednoczyć siły we wspólnej walce o prawa i bezpieczeństwo dzieci w środowisku cyfrowym, angażując do tego rodzaju działań także przedstawicieli biznesu, w szczególności zaś – dostawców usług i narzędzi cyfrowych. Ich wsparcie wydaje się kluczowe nie tylko dla ochrony małoletnich przed wykorzystaniem, treściami przemocowymi, czy mową nienawiści w sieci, ale także m.in. dla zabezpieczenia dzieci i młodzieży przed nachalną reklamą, czy też innymi praktykami, naruszającymi prawa młodych konsumentów i ich rodziców.

Wyrażam nadzieję, że przekazywane Panu Premierowi oświadczenie, w szczególności zaś rekomendacje sformułowane przez sieć ENOC, zostaną wykorzystane w pracach Rządu, ministerstw, a także innych podległych organów i instytucji zaangażowanych w to nadzwyczaj ważne zadanie, jakim jest ochrona praw dzieci w świecie cyfrowym.

*Załącznik: Oświadczenie ENOC z dnia 27 września 2019 r.*

